

Πανελλαδικές 2022

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ & ΣΠΥΡΟΣ ΜΗΤΣΕΛΟΣ

 Οργάνωση κειμένου

Παράγραφος - Συνοχή -
Συνεκτικότητα

 Η πειθώ

Τρόποι / μέσα πειθούς και
προθετικότητα

 Γλωσσικές επιλογές

Σε σχέση με /
επικοινωνιακό αποτέλεσμα
/ υφολογικό επίπεδο

 Θέμα Α - Γ - Δ

Σύντομες επισημάνσεις στο
πρώτο, το τρίτο και το τέταρτο
θέμα.

Μια αναγκαία διευκρίνιση

Η συγκεκριμένη παρουσίαση δεν αντικαθιστά την επανάληψη της θεωρίας· ούτε, βέβαια, την καλύπτει στο σύνολό της. Φιλοδοξεί μόνο να δώσει κάποιες σαφείς και σύντομες απαντήσεις -στο μέτρο του δυνατού μιας περιορισμένου χρόνου παρουσίασης- σε συχνά ερωτήματα που διατυπώνονται από τους μαθητές λίγο πριν τις Πανελλαδικές. Η παρουσίαση απευθύνεται κυρίως σε αυτούς, τους υποψηφίους των Πανελλαδικών του 2022 με την ευχή: Καλή επιτυχία!

Η παρουσίαση εστιάζει στο **δεύτερο** θέμα.

Δεύτερο Θέμα

Κατανόηση κειμενικών δεικτών

Παραδείγματα

Τεκμηριώνουν ή
επεξηγούν μια
άποψη

Διαίρεση

Φωτίζει ολόπλευρα το
εύρος, τις μορφές /
εκδηλώσεις ενός
φαινομένου

Σύγκριση-αντίθεση

Αναδεικνύει τις διαφορές
εννοιών και αποτρέπει την
σύγχυση τους

Αιτιολόγηση

Αποδεικνύει μια
άποψη με στόχο την
επιχειρηματολογία
και την πειθώ

Αίτιο - αποτέλεσμα

Εξηγεί / ερμηνεύει ένα
φαινόμενο,
αποκαλύπτοντας τις
αιτίες ή τις συνέπειες

Ορισμός

Προσδιορίζει με σαφήνεια το
περιεχόμενο μιας έννοιας και
αποτρέπει τη σύγχυση με
παρεμφερείς

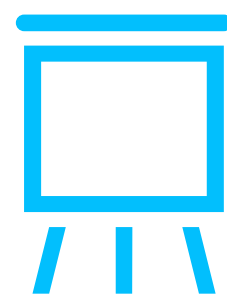
Αναλογία

Διευκολύνει την **κατανόηση**
ενός δυσνόητου φαινομένου
ή αφηρημένης έννοιας

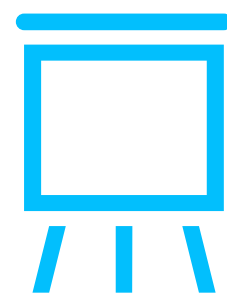
Η λειτουργία των τρόπων
ανάπτυξης παραγράφου

Ο μαθητής πρέπει να αποφύγει τη μηχανική απάντηση ερήμην του κειμένου, αλλά, αφού εντοπίσει τον τρόπο ανάπτυξης, να αιτιολογήσει την απάντηση

όχι μόνο με βάση κάποιες διαρθρωτικές λέξεις

αλλά και με αναφορά στα νοήματα της παραγράφου και τον τρόπο με τον οποίο προωθείται η συγκεκριμένη πρόθεση του συγγραφέα.

Η παράγραφος

Η παράγραφος αναπτύσσεται με σύγκριση – αντίθεση: «Παλαιότερα» - «Σήμερα». Με αυτόν τον τρόπο ανάπτυξης ο συγγραφέας επιδιώκει να αναδείξει τις διαφορές ανάμεσα στους δύο όρους και να αποτρέψει τη μεταξύ τους σύγχυση.

Στην απάντηση δεν λαμβάνονται υπόψη τα συγκεκριμένα νοήματα, αλλά αναπαράγεται μηχανικά η θεωρία. Πρόκειται για μια απάντηση ερήμην του κειμένου.

**Πλήρης
απάντηση**

Η παράγραφος αναπτύσσεται με σύγκριση – αντίθεση. Ο συγγραφέας αντιπαραθέτει τους διαφορετικούς τρόπους επικοινωνίας των ανθρώπων στο παρελθόν («Παλαιότερα οι άνθρωποι επικοινωνούσαν με σύννεφα καπνού, με περιστέρια ή με τη λάμψη της ασπίδας») και στην εποχή μας («Σήμερα επικοινωνούν με ταχυδρομείο, με fax, με σταθερό και κινητό τηλέφωνο, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο...»).

Με τη σύγκριση αυτή, επιδιώκει να στηρίξει την άποψή του ότι «η τεχνολογία ορίζει και τον βαθμό ανάπτυξης του πολιτισμού», εφόσον αυτές οι διαφορές στους τρόπους επικοινωνίας σχετίζονται με τον καθοριστικό ρόλο της τεχνολογίας.

Η παράγραφος

Σύζευξη

Διαρθρωτικές λέξεις ή φράσεις που δηλώνουν: χρόνο, σειρά, αίτιο, συμπέρασμα, επεξήγηση, αντίθεση κ.ά.

Υποκατάσταση

Αναφορά σε προηγούμενο στοιχείο/όρο.

Αναφορά

Χρήση αντωνυμιών που αναφέρονται σε κάτι που συνήθως προηγείται.

Ερωτήσεις

Σύνδεση τμημάτων μέσω ερωταπόκρισης.

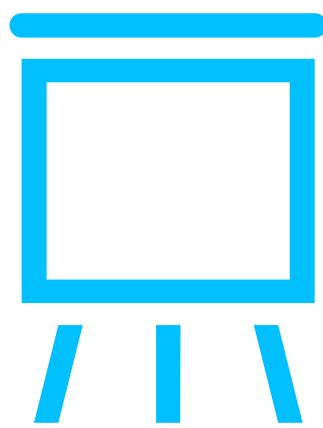
Έλλειψη

π.χ. παράλειψη του εννοούμενου υποκειμένου των ρημάτων.

Λεξιλογικά μέσα

Επαναλήψεις, συνώνυμα, αντώνυμα, λέξεις σημασιολογικά συγγενείς.

Η συνοχή

Δεν αρκεί να δηλώνεται μονολεκτικά η νοηματική σχέση (αντίθεση, προσθήκη κ.ά.), αλλά πρέπει αυτή να εξηγηθεί με βάση τα νοήματα: αντίθεση ανάμεσα σε τι; προσθήκη ποιας επιπλέον πληροφορίας; κ.λπ.

Επιπλέον, η νοηματική σχέση μεταξύ των παραγράφων (συνεκτικότητα) δεν αρκεί να δηλώνεται μονολεκτικά, αλλά χρειάζεται να εξηγείται με βάση το περιεχόμενό τους.

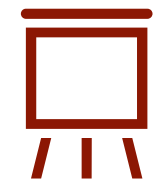
Συνοχή & ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ο πομπός στοχεύει:

Να πείσει για την ορθότητα μιας άποψης

Επίκληση στη λογική με τεκμήρια και επιχειρήματα

Να ευαισθητοποιήσει για ένα πρόβλημα / επηρεάσει τον δέκτη συναισθηματικά

Επίκληση στο συναίσθημα με ποιητικό λόγο, περιγραφή, αφήγηση, χιούμορ, ειρωνεία, ρητορικά ερωτήματα, κατάλληλα σημεία στίξης ή ρηματικά πρόσωπα, σχήματα λόγου, εγκλίσεις κ.λπ.

Να ενισχύσει την αξιοπιστία του και, επομένως την πειστικότητα των απόψεών του

Προβολή ήθους του πομπού με θετικούς χαρακτηρισμούς, επίθεση στο ήθος του αντιπάλου με αρνητικούς χαρακτηρισμούς και επίκληση στην αυθεντία με αναφορά σε πρόσωπα εγνωσμένου κύρους και ρήσεις τους.

Η πειθώ

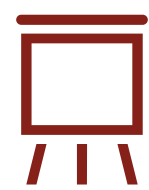
ΟΔΗΓΙΕΣ ΙΕΠ

*«Ισχυρίζεται ότι... / αιτιολογεί τον ισχυρισμό της υποστηρίζοντας ότι... / και στη συνέχεια στηρίζει τον ισχυρισμό της με τη χρήση ενός παραδείγματος (αν υπάρχει)...».
Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι...*

Οι μαθητές καλούνται να εστιάσουν στο **περιεχόμενο** του επιχειρήματος και να αναδείξουν σε ένα δικό τους κείμενο:

Την προς απόδειξη θέση/τον **βασικό ισχυρισμό** του συγγραφέα στο απόσπασμα ή το κείμενο.

Τις **ιδέες** ή τεκμήρια με τα οποία τη στηρίζει, χωρίς να αναπαράγουν μηχανικά τη θεωρία των τρόπων και μέσων πειθούς.

Το **συμπέρασμα** στο οποίο καταλήγει.

Οργάνωση
επιχειρήματος

Εφαρμογή: Παρουσίαση οργάνωσης επιχειρήματος

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κάθε γλώσσα είναι καθρέφτισμα της νοοτροπίας και της ηθοτροπίας των ανθρώπων του οικείου λαού, αλλά και στοιχείο έκδηλο της διαφοριστικής του από τους «ξένους» λαούς ιδιοσυστασίας του. Είναι όμως και παιδαγωγός των ανθρώπων κάθε λαού η εθνική του γλώσσα, καθώς με την εκμάθηση και χρήση της η κάθε γενεά του εμβαπτίζεται κάπως στον πολιτισμό, τον δημιουργημένο από τις προηγούμενες γενεές του. Αποτελεί άρα για κάθε λαό η γλώσσα του κύριο πνευματικό αγαθό του.

Κ. Δεσποτόπουλος, Γλώσσα και πολιτισμός

ΕΡΩΤΗΣΗ

Να παρουσιάσετε την οργάνωση του επιχειρήματος στην παράγραφο.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Βασικός ισχυρισμός του συγγραφέα στο επιχείρημα είναι *ότι η γλώσσα αποτελεί το σημαντικότερο πνευματικό αγαθό κάθε λαού.*

Ο συγγραφέας αιτιολογεί/ τεκμηριώνει την άποψή του, υποστηρίζοντας ότι:

- από τη μια η γλώσσα απεικονίζει το ήθος και τον ιδιαίτερο τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται ένας λαός τον κόσμο και τον διαφοροποιεί από τους άλλους
- από την άλλη, η γλώσσα διαπαιδαγωγεί τους ανθρώπους, εξοικειώνοντας τους με τα δημιουργήματα και τον πολιτισμό των προγόνων.

Σχήματα λόγου

Μεταφορές, παρομοιώσεις, επανάληψη, ασύνδετο σχήμα, ειρωνεία κ.ά.

Σημεία στίξης

Έκφραση συναισθημάτων: έκπληξη, θαυμασμός, απορία, ειρωνεία κ.ά.

Χιούμορ

Θετική προδιάθεση - μεταφορά απόψεων μέσω της ευθυμίας.

Ρητορικά ερωτήματα

Γεννούν προβληματισμό, ανησυχία, εκμαιεύουν τη συμφωνία του δέκτη

Προστακτική-προτρ. υποτακτική

Παρακίνηση, προτροπή, απαίτηση κ.ά.

Εικόνες

Οπτικές, κινητικές, ακουστικές, οσφρητικές

Ρηματικά πρόσωπα

Κλίμα οικειότητας, προσέγγισης με β' ενικό ή α' πληθυντικό

Ευαισθητοποίηση & εκφραστικά μέσα

Εφαρμογή: Ευαισθητοποίηση: εκφραστικά μέσα

ΚΕΙΜΕΝΟ

Αλλά υπάρχουν ρόδα χωρίς αγκάθια; Τα ερωτήματα έχουν ήδη τεθεί: **Ποιος** εγγυάται ότι οι ασφαλιστικές εταιρείες ή κάποιοι εργοδότες δε θα ζητούν το αποκρυπτογραφημένο γενετικό υλικό των υποψήφιων πελατών ή υπαλλήλων τους; **Ποιος** θα καθορίσει πού αρχίζουν και πού τελειώνουν τα όρια της ανθρώπινης παρεμβάσεως στο έργο της Φύσης; **Αν αύριο** τροποποιήσουμε το γονίδιο της νόσου Αλτσχάιμερ, **γιατί μεθαύριο** δε θα παρέμβουμε στο γονίδιο του ύψους, του χρώματος των ματιών ή της (ότι κι αν σημαίνει αυτό) ευφυΐας, **ζωντανεύοντας τους χειρότερους εφιάλτες που νομίζαμε ότι είχαμε οριστικά ξεορκίσει;** (Όθλος ή ύβρις;, Από τον ημερήσιο τύπο

ΕΡΩΤΗΣΗ

Ποια είναι η πρόθεση του συντάκτη στην παραπάνω παράγραφο και με ποια εκφραστικά μέσα αυτή προωθείται;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Μέσα πειθούς: Ο συγγραφέας επιδιώκει να ευαισθητοποιήσει /προβληματίσει τον αναγνώστη **για ενδεχόμενες αρνητικές εφαρμογές της επιστημονικής γνώσης:**

- α.** διατυπώνοντας συνεχή (ρητορικά) **ερωτήματα** («Ποιος εγγυάται...», «Ποιος θα καθορίσει..»).
- β.** αξιοποιώντας την **ποιητική/συγκινησιακή λειτουργία της γλώσσας** («ζωντανεύοντας τους χειρότερους εφιάλτες...»).

Με αυτά τα μέσα, προσπαθεί να **διεγείρει στον αναγνώστη ανησυχία και προβληματισμό, να τον απομακρύνει από τον εφησυχασμό και να τον παρακινήσει να αντιμετωπίσει το ζήτημα της επιστημονικής εξέλιξης με σκεπτικισμό και υπευθυνότητα.**

Ευαισθητοποίηση: εκφραστικές επιλογές

ΚΕΙΜΕΝΟ

Σας λέγω σήμερα, φίλοι μου, ότι παρά τις δυσκολίες και τις απογοητεύσεις της στιγμής, έχω ακόμη ένα όνειρο. Είναι ένα όνειρο γερά ριζωμένο στο αμερικάνικο όνειρο. Έχω ένα όνειρο ότι μια ημέρα αυτό το έθνος θα ξεσηκωθεί και θα ζήσει το αληθινό νόημα της πεποίθησής του: «Θεωρούμε αυτές τις αλήθειες αυταπόδεικτες: ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν δημιουργηθεί ίσοι ». Έχω ένα όνειρο ότι μια ημέρα στους κόκκινους λόφους της Τζόρτζια οι γιοι των πρώην σκλάβων και οι γιοι των πρώην ιδιοκτητών θα μπορέσουν να καθήσουν μαζί στο τραπέζι της αδελφότητας. Έχω ένα όνειρο ότι μια ημέρα ακόμη και η Πολιτεία του Μισισιπή, μια έρημη Πολιτεία, πνιγμένη από τη λάβρα της αδικίας και της καταπίεσης, θα μεταμορφωθεί σε μια όαση ελευθερίας και δικαιοσύνης. Έχω ένα όνειρο ότι μια ημέρα η Πολιτεία της Αλαμπάμα θα μεταμορφωθεί σε μια κατάσταση όπου τα μικρά μαύρα αγόρια και κορίτσια θα μπορέσουν να πιαστούν χέρι χέρι με τα μικρά λευκά αγόρια και κορίτσια και να περπατήσουν μαζί σαν αδελφές και αδελφοί.

Έχω ένα όνειρο, Μάρτιν Λούθερ Κινγκ

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Ο οραματικός τόνος αισιοδοξίας **εκφράζεται** με:

Επαναλήψεις: «Έχω ακόμη ένα όνειρο,... Έχω ένα όνειρο»,

Μεταφορές: «πνιγμένη από τη λάβρα της αδικίας και της καταπίεσης».

Χρήση **α' ενικού** προσώπου, **βιωματική** αφόρμηση του λόγου: «Έχω ένα όνειρο...».

Εικονοπλαστικό λόγο: «τα μικρά μαύρα αγόρια και κορίτσια θα μπορέσουν να πιαστούν χέρι χέρι...».

Βεβαιωτική διατύπωση - προσδοκίες για το μέλλον: «θα μεταμορφωθεί σε μια όαση ελευθερίας και δικαιοσύνης».

Συναισθήματα -σκοπός του ομιλητή: να τονώσει το φρόνημα, να διεγείρει αισθήματα ελπίδας, αισιοδοξίας, διάθεσης για αγώνα, να εμπυχώσει τους καταπιεσμένους συμπατριώτες του, ώστε να συνεχίσουν να μάχονται ενάντια στις φυλετικές διακρίσεις.

Αξιολογούμε:

- α) τον βαθμό στον οποίο ανταποκρίνεται ο τίτλος στο συνολικό περιεχόμενο του άρθρου και
- β) το επικοινωνιακό αποτέλεσμα / επίδραση του τίτλου στον αναγνώστη.

Εφαρμογή

Να σχολιάσετε / αξιολογήσετε την επιλογή του τίτλου του Κειμένου 1:
«Φρένο» στη ρητορική μίσους ή «χειρόφρενο» στην ελευθερία της έκφρασης;.

Ο τίτλος του
κειμένου

Ως προς την οργάνωση του κειμένου

Εισάγουν στο θέμα (στην αρχή κειμένου)

Προεξαγγέλουν το περιεχόμενο της παραγράφου/ υποενότητας/ υποθέματος.

Υπηρετούν τη συνοχή των επιμέρους τμημάτων του κειμένου, το ξεδίπλωμα των σκέψεων μέσω ερωταποκρίσεων κ.λπ.

Σημείωση

Απαντάμε συγκεκριμένα γράφοντας σε ποιο συγκεκριμένο θέμα εισάγουν, για ποιο συγκεκριμένο θέμα προβληματίζουν / ευαισθητοποιούν τον δέκτη κ.λπ.

Ως προς το επικοινωνιακό αποτέλεσμα

Προβληματίζουν, ευαισθητοποιούν, δημιουργούν κλίμα διαλόγου με τον δέκτη.

Προσδίδουν ζωντάνια και αμεσότητα στον λόγο, καθιστώντας το κείμενο πιο ενδιαφέρον.

Οι ερωτήσεις

 Γλωσσικές ποικιλίες

Γλωσσική ιδιοτυπία,
τοπικές διάλεκτοι,
κοινωνικές ποικιλίες

 Λεξιλόγιο

Κοινό - καθημερινό
Λόγιο - Επίσημο
Ειδικό - τεχνικό

 Ρήμα

Χρόνοι - Εγκλίσεις
Ρηματικά πρόσωπα

 Στίξη

Σχολιαστικά σημεία
στίξης

 Είδος σύνταξης

Ενεργητική -
Παθητική

 Σύνδεση προτάσεων

Παρατακτική -
Υποτακτική -
Ασύνδετο σχήμα

 Ευθύς - πλάγιος λόγος

Αυτούσια απόδοση των
λόγων κάποιου ή μεταφορά
τους από άλλον σε πλάγιο
λόγο

 Ονοματοποίηση

Ονοματικές αντί
ρηματικές φράσεις

 Λειτουργίες της γλώσσας

Αναφορική -
Ποιητική

 Σχήματα λόγου

Μεταφορές,
παρομοιώσεις,
επαναλήψεις κ.ά.

Γλωσσικές
επιλογές

Λειτουργία γλώσσας / κείμενα	Ο πομπός επιδιώκει
Αναφορική Άρθρα πληροφοριακά - ερμηνευτικά - επιστημονικά, δοκίμια πειθούς / αποδεικτικά κ.ά.	Να πληροφορήσει / μεταδώσει μια πληροφορία/ μήνυμα Να εξηγήσει / ερμηνεύσει ένα φαινόμενο Να αναλύσει ορισμένες πτυχές ενός ζητήματος Να πείσει / αποδείξει / τεκμηριώσει μια άποψη
Ποιητική Στοχαστικά δοκίμια, χρονογραφήματα, ταξιδιωτικά αφηγήματα κ.λπ.	Να διεγείρει συναισθήματα, ευαισθητοποιήσει / προβληματίσει Να τέρψει, να προσφέρει αισθητική συγκίνηση / απόλαυση Να εκφράσει ελεύθερα σκέψεις και συναισθήματα Να σχολιάσει χιουμοριστικά ένα επίκαιρο θέμα

Η λειτουργία της γλώσσας

Είδος σύνταξης	Ο συγγραφέας
Ενεργητική Υποκ. - Ρήμα - Αντίκ.	Ενδιαφέρεται να τονίσει το υποκείμενο της ενέργειας (να αναδείξει τον ρόλο του) και να μιλήσει απλά και κατανοητά όπως στον καθημερινό λόγο.
Παθητική Υποκ. - Ρήμα - Ποιητ. Αίτιο	Ενδιαφέρεται να τονίσει το γεγονός / πράξη / φαινόμενο (και να υποβαθμίσει ή να αποσιωπήσει το υποκείμενο της ενέργειας που μπορεί να είναι αυτονόητο ή δεν θεωρεί σημαντικό να το αναφέρει) και να μιλήσει με λόγο πιο σύνθετο και απρόσωπο, όπως στον δοκιμιακό και επιστημονικό λόγο.

Εφαρμογή

Να εντοπίσετε το είδος της σύνταξης και να μετατρέψετε το απόσπασμα στο αντίθετο είδος. Τι μεταβάλλεται ως προς το νόημα και ως προς το ύφος του λόγου; Ποια από τις δύο εκδοχές θα επιλέγατε εάν απευθυνόσασταν σε ένα νέο της ηλικίας σας / ή εάν θέλατε να προσδώσετε στο κείμενό σας ύφος επιστημονικό και απρόσωπο;

Είδος σύνταξης

Ερωτήσεις	Τι δηλώνουν οι εγκλίσεις
Πόσο βέβαιος αισθάνεται ο συγγραφέας για τις απόψεις που διατυπώνει στην πρώτη παράγραφο του κειμένου;	Διακρίνουμε με βάση τις εγκλίσεις, τις επιρρηματικές εκφράσεις κ.ά. αν ο συγγραφέας εκφράζει βεβαιότητα (οριστική), πιθανότητα (μάλλον, θά + οριστική παρελθ. χρόνου), δυνατότητα (μπορεί να + υποτακτική) ή απλώς εικασία/ υπόθεση (αν + υποτακτική)
Πόσο αναγκαίο θεωρεί ο συγγραφέας τον ... Ποιο βαθμό αναγκαιότητας αποδίδει ο συγγραφέας στο...	Διακρίνουμε με βάση τις εγκλίσεις, τις επιρρηματικές εκφράσεις κ.ά. εάν ο συγγραφέας εκφράζει ευχή (μακάρι να + υποτακτική, ας + οριστική), επιθυμία (θέλω, ελπίζω + υποτακτική), πρόθεση (σκοπεύω, πρόκειται να + υποτακτική) ή υποχρέωση (πρέπει να + υποτακτική, προστακτική)

Τροπικότητα & εγκλίσεις

Ευθύς λόγος

Παρέχει τη ζωντάνια και την αξιοπιστία της αυτούσιας μεταφοράς μιας προσωπικής μαρτυρίας.

Πλάγιος λόγος

Επιτρέπει στον συντάκτη να ενσωματώνει επιλεκτικά στον λόγο του τον λόγο των άλλων, διατηρώντας το δικό του ύφος.

*Να μεταφέρετε το παρακάτω χωρίο από τη μαρτυρία του Χ σε πλάγιο λόγο ξεκινώντας από την φράση «Ο Χ αναφέρει ότι...».
Να συγκρίνετε τις δύο εκδοχές ως προς την πιστότητα των μεταφερομένων απόψεων.*

Ευθύς -πλάγιος λόγος

Ρηματικά πρόσωπα

α' ενικό

Προσωπική άποψη,
βιωματικός /
εξομολογητικός
χαρακτήρας

α' πληθυντικό

Ένταξη στο σύνολο,
καθολική αποδοχή
απόψεων,
συνυπευθυνότητα

β' ενικό

Κλίμα οικειότητας /
διαλόγου, προτρεπτικός,
συμβουλευτικός τόνος,
οικειότητα, αμεσότητα

β' πληθυντικό

προτρεπτικός,
συμβουλευτικός τόνος,
απεύθυνση, αμεσότητα

γ' ενικό / πληθυντικό

Αντικειμενικότητα,
απρόσωπο ύφος

Ο μαθητής δεν πρέπει να περιορίζεται σε μια μονολεκτική απάντηση (π.χ. συνυπευθυνότητα, προτροπή κ.ά.) αλλά να εξηγεί τη λειτουργία της επιλογής με βάση το περιεχόμενο, την περίπτωση και το επικοινωνιακό αποτέλεσμα στον αναγνώστη (συνυπευθυνότητα ποιων και για ποιο θέμα; προτροπή ως προς τι;)

Γ' ενικό	Α' πληθυντικό
<p>Ένα παράδειγμα προκατάληψης είναι όταν μουσουλμάνοι κατηγορούνται από μέλη μιας κοινωνίας ότι φέρονται εναντίον της ισότητας των φύλων, ενώ δεν καταγγέλλεται η συνηγορία της παραδοσιακής κατανομής ρόλων στη δική τους ευρύτερη κοινωνία.[...]</p>	<p>Ένα παράδειγμα προκατάληψης είναι όταν κατηγορούμε μουσουλμάνους ότι φέρονται εναντίον της ισότητας των φύλων, ενώ δεν καταγγέλλουμε τη συνηγορία της παραδοσιακής κατανομής ρόλων στη δική μας ευρύτερη κοινωνία.[...]</p>

Η αλλαγή του ρηματικού προσώπου ανταποκρίνεται σε διαφορετική πρόθεση του συντάκτη / διαφορετικό επικοινωνιακό αποτέλεσμα στον αναγνώστη:

- Στην εκδοχή 1, με τη χρήση του γ' προσώπου δηλώνεται η αποστασιοποίηση του συντάκτη από μια συμπεριφορά που περιγράφει. **Πρόθεσή του είναι να παρουσιάσει μια αντικειμενική πραγματικότητα.** Αυτό εισπράττει ο αναγνώστης. (Ύφος απρόσωπο).
- Αντίθετα, στην εκδοχή 2, η χρήση του α' πληθυντικού προσώπου δηλώνει συνυπευθυνότητα, αυτοκριτική διάθεση του συγγραφέα, καθώς εντάσσει τον εαυτό του στο σύνολο των ανθρώπων που αναπαράγουν προκαταλήψεις (καθολικότητα). **Πρόθεσή του η ευαισθητοποίηση / προβληματισμός του αναγνώστη,** μέσα από την αναγνώριση μιας κοινής λανθασμένης στάσης τους.

Εισαγωγικά

Παράθεμα / ευθύς λόγος / ρήση, τίτλος, επωνυμία, ειδικός όρος, μεταφορά, ειρωνεία, αποστασιοποίηση

Ερωτηματικό

Απορία, προβληματισμός, ρητορικό ερώτημα, αγανάκτηση, ειρωνεία, παράκληση

Αποσιωπητικά

Δισταγμός, συγκίνηση, έμφαση, υπαινιγμός / προβληματισμός, απροσδόκητο / αταίριαστο

Θαυμαστικό

Έκπληξη, θαυμασμός, απο(επι)δοκιμασία / ειρωνεία, αμφισβήτηση

Διπλή παύλα / παρενθέσεις

Προσθήκη, επεξήγηση (παρενθέσεις: παραπομπή σε συγγραφέα)

Ο μαθητής δεν πρέπει να περιορίζεται σε μια μονολεκτική απάντηση (π.χ. ειρωνεία, προβληματισμός κ.ά.) αλλά να εξηγεί τη λειτουργία της επιλογής **με βάση το νόημα και το επικοινωνιακό αποτέλεσμα στον αναγνώστη** (Ειρωνεία ποιου πράγματος; Προβληματισμός του αναγνώστη για τι;)

Αποσιωπητικά	Σχολιασμός
Οι γιατροί καπνίζουν, πίνουν και δεν πάνε στον... γιατρό.	Τα αποσιωπητικά προετοιμάζουν τον αναγνώστη για κάτι μη αναμενόμενο που ακολουθεί, μια ανατροπή των στερεοτύπων. (Απροσδόκητο)
Η χώρα μας μειονεκτεί σε παιδεία, απασχόληση...	Τα αποσιωπητικά επιτρέπουν να εννοηθεί ότι υπάρχουν κι άλλοι τομείς στους οποίους υστερεί χώρα μας, οι οποίοι όμως δεν διευκρινίζονται. (Υπαινιγμός)
Κόμβος λαθρεμπορίου η Ελλάς...	Τα αποσιωπητικά υπαινίσσονται την αποδοκιμασία του συντάκτη για το πρόβλημα του λαθρεμπορίου στην Ελλάδα και ωθούν τον αναγνώστη σε προβληματισμό. (Υπαινιγμός- προβληματισμός)
Με μια λέξη... ανθρωπιά.	Τα αποσιωπητικά οφείλονται στη διάθεση του συντάκτη να ξεχωρίσει την επόμενη λέξη και να την τονίσει (παύση για έμφαση).

Είδος σύνδεσης	Ο συγγραφέας
<p data-bbox="579 358 872 414">Ασύνδετο</p> <p data-bbox="346 438 1112 570">Παράθεση όμοιων προτάσεων με κόμμα</p>	<p data-bbox="1212 288 2712 709">Αποδίδει με σύντομο και πυκνό/λιτό λόγο σε μια περίοδο ένα πλήθος εννοιών, ενεργειών, χαρακτηριστικών κ.ά. (που σε άλλη περίπτωση θα απαιτούσε εκτενή αναφορά σε πολλές περιόδους). Επικοινωνιακά (ιδιαίτερα στα λογοτεχνικά κείμενα) δημιουργεί έναν ασθματικό ρυθμό με συγκινησιακές προεκτάσεις.</p>
<p data-bbox="536 746 919 808">Παρατακτική</p> <p data-bbox="336 827 1126 958">Σύνδεση όμοιων προτάσεων με παρατακτικούς συνδέσμους</p>	<p data-bbox="1336 752 2592 953">Επιλέγει να μιλήσει απλά και κατανοητά όπως στον καθημερινό και προφορικό λόγο και να τονίσει τα ξεχωριστά νοήματα κάθε πρότασης.</p>
<p data-bbox="559 1065 896 1127">Υποτακτική</p> <p data-bbox="346 1146 1112 1277">Σύνδεση ανόμοιων προτάσεων με υποτακτικούς συνδέσμους</p>	<p data-bbox="1246 1028 2702 1309">Ενδιαφέρεται να αναδείξει τις λογικές σχέσεις μεταξύ των επιμέρους νοημάτων των προτάσεων και να χρησιμοποιήσει λόγο πιο σύνθετο και απαιτητικό, όπως σε κείμενα επιστημονικά, δοκίμια κ.ά.</p>

Σύνδεση προτάσεων

Είδος σύνδεσης	Σχολιασμός επιλογής
<p>«Ο νεοναζισμός, ο φασισμός, ο ρατσισμός και κάθε αντικοινωνικό και αντιανθρώπινο φαινόμενο συμπεριφοράς δεν προέρχεται από ιδεολογία, δεν περιέχει ιδεολογία, δεν συνθέτει ιδεολογία».</p>	<p>Ασύνδετο σχήμα Αποδίδεται με συντομία το πλήθος των παρόμοιων ιδεολογιών και τα χαρακτηριστικά που στερούνται. Επιπλέον, μεταφέρεται φόρτιση συναισθηματική, ένταση.</p>
<p>«Ο αγώνας ΚΑΤΑ του ρατσισμού συνεχίζεται και θα συνεχιστεί σ' όλα τα επίπεδα και παντού».</p>	<p>Παρατακτική σύνδεση Λόγος απλός, κατανοητός με έμφαση στα ξεχωριστά νοήματα.</p>
<p>«Ο ρατσισμός είναι μια κηλίδα στο πρόσωπο της ανθρωπότητας, γιατί αμαυρώνει πρακτικά κάθε χώρα του κόσμου.</p>	<p>Υποτακτική σύνδεση Αναδεικνύεται η λογική σχέση αιτιολόγησης μεταξύ των νοημάτων των προτάσεων.</p>

Σχήματα λόγου

Οξύμωρο

Αναδεικνύει αντιφατικές όψεις / νοήματα του ίδιου πράγματος. π.χ. Ζωντανοί νεκροί.

Μεταφορά

Αποδίδει παραστατικά ένα νόημα με ποιητικότητα, π.χ. Η αγκαλιά του, φωλιά.

Μετωνυμία - συνεκδοχή

Αποδίδει με λιτότητα πυκνά νοήματα και προσδίδει ποιητικότητα. π.χ. λίγο πριν το καρό της ύφασμα (αντί η βαλίτσα) βυθιστεί στο νερό / Το σχολείο αναστατώθηκε (αντί οι μαθητές)

Άρση- θέση

Τονίζεται το δεύτερο σκέλος, η θέση. Π.χ. Δεν ήταν νησί, ήταν θεριό που κείτονταν στη θάλασσα.

Παρομοίωση

Φωτίζει ένα στοιχείο με τον παραλληλισμό του με οικείες στον αναγνώστη καταστάσεις / προσδίδει ποιητικότητα.

Προσωποποίηση

Προβάλλει την αξία / ρόλο ενός πράγματος ή έννοιας και υλοποιεί το φανταστικό στοιχείο.

Κύκλος

Τονίζεται ένα νόημα που επαναλαμβάνεται στην αρχή και στο τέλος του ποιήματος/ αφηγήματος

Αντίθεση

Φωτίζει / τονίζει το νόημα των δύο όρων μέσω της αντιπαράθεσης.

Επανάληψη

Εξαίρει ένα σημείο / νόημα, τονίζει την σπουδαιότητά του.

Ζητούμενο δεν είναι απλώς ο εντοπισμός τους, αλλά η απόδοση του νοήματος και της λειτουργίας τους.

Περίοδοι λόγου	Σχήμα λόγου και λειτουργία του
Η Ελλάδα άνοιγε σαν καρπός για τον ταξιδιώτη.	Η Ελλάδα αποκάλυπτε την ουσία της, ό,τι πιο πολύτιμο είχε, στα μάτια του ταξιδιώτη, όπως ακριβώς όταν αφαιρείται το περίβλημα ενός καρπού και αποκαλύπτεται ο εσωτερικός καρπός, αυτό που πραγματικά έχει αξία. (Παρομοίωση που προσδίδει ποιητικότητα)
Τα ταξίδια ήταν το κλειδί για να ανοίξω το δωμάτιο του νου μου	Μεταφορά που αποδίδει παραστατικά τη λειτουργία των ταξιδιών ως μέσου για την ανακάλυψη του εαυτού και τη διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων.
«Είμαστε ρεαλιστές, επιδιώκουμε το αδύνατο!»	Το γεγονός ότι επιδιώκουμε κάτι δύσκολο (το οποίο φαντάζει σε μερικούς ουτοπικό / αδύνατο) δε σημαίνει ότι είμαστε ανόητοι ονειροπόλοι. (Οξύμωρο)

Λεξιλόγιο	Πρόθεση
Απλό - καθημερινό	Ο συγγραφέας επιδιώκει να προσεγγίσει τον απλό αναγνώστη και να γίνει κατανοητός.
Επίσημο	Προέρχεται από την επίσημη / πρότυπη γλώσσα και αξιοποιείται σε επίσημες περιστάσεις επικοινωνίας: επίσημη επιστολή, επικοινωνία με αρχές κ.ά.
Λόγιο	Αποκαλύπτει την πνευματική καλλιέργεια του πομπού (δοκίμια αποδεικτικά - στοχαστικά κ.λπ.).
Ειδικό	Αξιοποιείται σε επιστημονικά - τεχνικά κείμενα για την πραγμάτευση ενός ειδικού αντίστοιχου θέματος.

Λεξιλόγιο

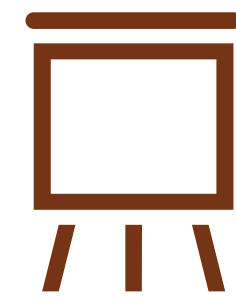
Ανάλογα με την πρόθεση, ο πομπός υιοθετεί διαφορετικό **ύφος**:

Α πρόσωπο και ουδέτερο	για να πληροφορήσει / να πείσει με βάση τη λογική
Επίσημο (με λόγιο ή ειδικό λεξιλόγιο)	για να απευθυνθεί σε ένα πιο απαιτητικό / ειδικό κοινό / περίπτωση
Απλό / καθημερινό	για να γίνει κατανοητός στο ευρύ κοινό
Οικείο (με καθημερινό λεξιλόγιο)	για να ρίξει γέφυρες επικοινωνίας με τον αναγνώστη
Ποιητικό / λυρικό	για να ευαισθητοποιήσει, να διεγείρει συναισθήματα
Προσωπικό, εξομολογητικό	για να εκφράσει βιώματα, συναισθήματα, προσωπικές μαρτυρίες ζωής

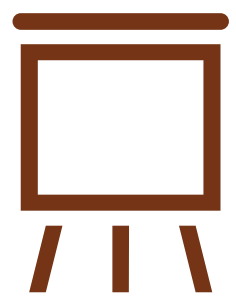
Ύφος

Πρώτο Θέμα

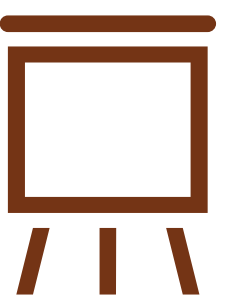
Η περίληψη

Οι μαθητές πρέπει πρώτα να καταγράψουν με τη μορφή *πυκνών σημειώσεων* τις ιδέες του κειμένου και ύστερα να τις συνδέουν με τις *κατάλληλες* διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις, για να συντάξουν το περιληπτικό τους κείμενο.

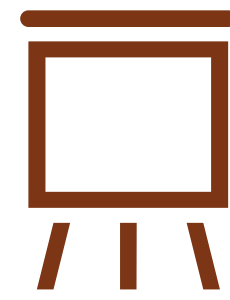
Σημαντική είναι η παράφραση / **αναδιατύπωση** των απόψεων και η αποφυγή μεταφοράς αυτούσιων φράσεων ή προτάσεων του κειμένου.

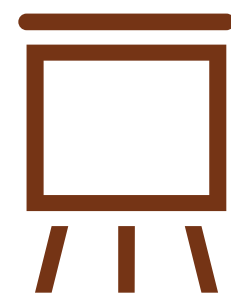
Προσοχή στο **όριο** λέξεων (10% επιπλέον)

Πρώτο Θέμα

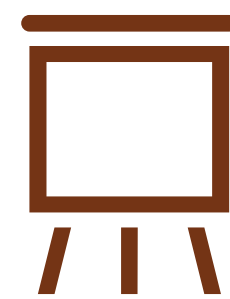
Η περίληψη

Η συνοχή / συνεκτικότητα του περιληπτικού κειμένου εξασφαλίζεται με την απόδοση της πορείας σκέψης / των νοηματικών σχέσεων (αιτιολόγησης, αντίθεσης, προσθήκης κλπ.) με τις κατάλληλες διαρθρωτικές λέξεις / φράσεις.

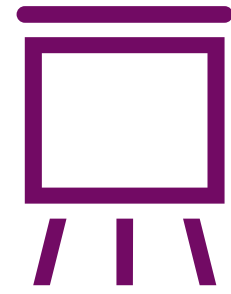
Πρέπει να αποφεύγονται οι περιττές ή άστοχες μεταδιατυπώσεις, η κατάχρηση δηλαδή «ρημάτων περίληψης» και διαρθρωτικών λέξεων (τυπική συνοχή).

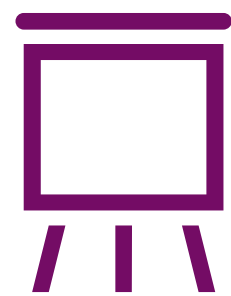
Όταν χρησιμοποιούνται «ρήματα περίληψης», πρέπει να αποδίδουν την πορεία σκέψης ή τη διανοητική ενέργεια του συγγραφέα (αμφισβητεί, διερωτάται, διερευνά, προτείνει κ.λπ.)

Τρίτο Θέμα

Ερμηνευτικό σχόλιο

Το ερμηνευτικό σχόλιο **δεν** αποτελεί αναδιήγηση της ιστορίας, της υπόθεσης του κειμένου.

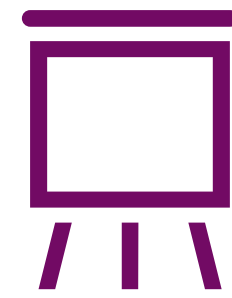
Χρήση των όρων ο **αφηγητής** ή το **ποιητικό υποκείμενο** / η **ποιητική φωνή** και όχι ο συγγραφέας ή ο ποιητής.

Δήλωση της **υποκειμενικότητας** της ερμηνευτικής μας εκδοχής με φράσεις: κατά τη γνώμη μου, πιστεύω κ.ά.

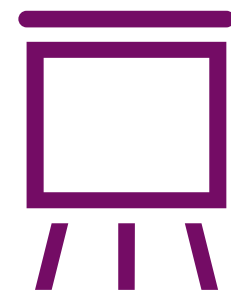
Τρίτο Θέμα

Ερμηνευτικό σχόλιο

Κειμενικοί δείκτες

Η τεκμηρίωση με αναφορά σε κειμενικούς δείκτες είναι **απαραίτητη**, ακόμη κι αν στην εκφώνηση του θέματος δεν γίνεται αναφορά σε αυτούς.

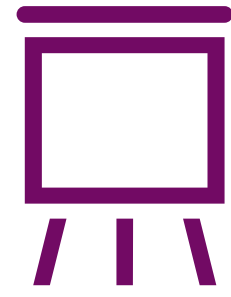

Ενσωμάτωση (όσο είναι δυνατό) των σύντομων χωρίων, φράσεων, μοτίβων του κειμένου στη ροή του λόγου στην απάντησή μας, και όχι αυτούσια παράθεση *εκτεταμένων* χωρίων σε παρενθέσεις (οικονομία, πυκνότητα λόγου).

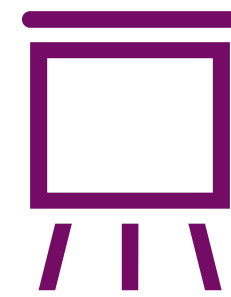
Τρίτο Θέμα

Ερμηνευτικό σχόλιο

Κειμενικοί δείκτες

Ιεράρχηση και **επιλεκτική** αξιοποίηση των πιο σημαντικών κειμενικών δεικτών, όχι απαρίθμηση και σημασία στο πλήθος τους.

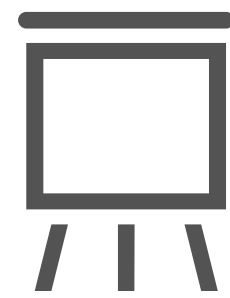
Σύνδεση των κειμενικών δεικτών με το περιεχόμενο: εξηγούμε πώς ο καθένας συμβάλει στην έκφραση/απόδοση ενός συναισθήματος, μιας σκέψης, ενός νοήματος, στην περιγραφή μιας κατάστασης κ.λπ.

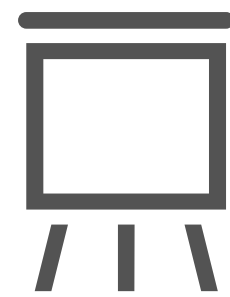
Οι μαθητές συχνά απαριθμούν δείκτες και εστιάζουν κυρίως στην επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα (ζωντάνια, παραστατικότητα κ.ά.) χωρίς να τους συνδέουν με το περιεχόμενο. (π.χ. ποια άποψη / συναίσθημα: **αισθητοποιεί** μια μεταφορά ή εικόνα / **αποδίδει** μια παρομοίωση /**τονίζει** emphaticά μια επανάληψη...)

Τέταρτο Θέμα

Η παραγωγή λόγου

Το επικοινωνιακό πλαίσιο του θέματος καθορίζει το **ύφος** του λόγου, ιδιαίτερα στον πρόλογο και τον επίλογο, και συνδέεται με τη **στόχευση** του συντάκτη ενός κειμένου.

Ο μαθητής δεν καλείται να γράψει ένα οποιοδήποτε κείμενο, αλλά ένα κείμενο κατάλληλο για **συγκεκριμένη επικοινωνιακή περίσταση** που επιβάλλει και **διαφορετικές** επιλογές ως προς τα ρηματικά πρόσωπα, το λεξιλόγιο, τη λειτουργία της γλώσσας, το είδος της σύνδεσης των προτάσεων και -σε κάποιο βαθμό- και το περιεχόμενο.

Με λίγα λόγια, ο μαθητής καλείται να υποδυθεί έναν ρόλο με τρόπο φυσικό και αποτελεσματικό.

Θέμα Πανελλαδικών 2005 (ομιλία)

Στα πυκνοκατοικημένα αστικά κέντρα μειώνονται σταδιακά οι χώροι ομαδικής ψυχαγωγίας και άθλησης. **Στο πολιτιστικό κέντρο του δήμου** σας καλείστε, ως εκπρόσωπος των μαθητών και χρήστης αυτών των χώρων, να επισημάνετε σε μια **ομιλία** σας τη σημασία του ομαδικού παιχνιδιού στην ψυχική και σωματική διαμόρφωση και στη μελλοντική κοινωνικοποίηση των εφήβων

Σχολιασμός ως προς το επικοινωνιακό πλαίσιο

ως προς τη στόχευση / περιεχόμενο

Ο μαθητής θα αναφερθεί στην *αξία του ομαδικού παιχνιδιού* με **στόχο** να πείσει / ευαισθητοποιήσει το κοινό (δημότες της πόλης του, εκπρόσωποι του δήμου) για την *ανάγκη να προστατευτούν οι χώροι ομαδικής ψυχαγωγίας και άθλησης στην περιοχή του* από την ανεξέλεγκτη ανοικοδόμηση. Αυτό μπορεί να αναφερθεί είτε στον πρόλογο είτε, ως τελικό συμπέρασμα, στον επίλογο.

ως προς το ύφος

Το κείμενο είναι ομιλία που θα εκφωνήσει σε ένα κοινό από συνδημότες (προσχεδιασμένος λόγος). Αυτό επιβάλλει όχι μόνο τα τυπικά στοιχεία μια ομιλίας (κατάλληλη προσφώνηση, αποφώνηση), αλλά και την παρουσίαση στον πρόλογο του *θέματος* και της *ιδιότητας* του ομιλητή (ως τι μιλάει) και τη χρήση συγκεκριμένων ρηματικών προσώπων (π.χ. αφού ανήκει στους δημότες μπορεί να χρησιμοποιήσει α' πληθυντικό, β' πληθυντικό όταν απευθύνεται στο κοινό κ.λπ.)

Θέμα (επίσημη επιστολή)

Με αφορμή μεμονωμένα αρνητικά περιστατικά στη διάρκεια σχολικών εκδρομών, διατυπώνονται στον Τύπο σκέψεις και προτάσεις για την κατάργηση ή τον περιορισμό τους. Ως εκπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων της περιοχής σας, αποφασίζετε να στείλετε μία **επιστολή στον Υπουργό Παιδείας** στην οποία να εκθέσετε τα οφέλη που προσφέρουν οι σχολικές εκδρομές στον μαθητή και τη ζωή του σχολείου. Επιπλέον, να προτείνετε τρόπους για τη βελτίωση του θεσμού των σχολικών εκδρομών, ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στην ιδιότητα του μαθητή και την εκπαιδευτική λειτουργία του σχολείου. (300-400 λέξεις)

Σχολιασμός

Ως προς τη στόχευση / περιεχόμενο

Ο μαθητής θα αναφερθεί στην αξία των σχολικών εκδρομών και στη δυνατότητα βελτίωσης του θεσμού, επιδιώκοντας να μεταφέρει στον Υπουργό τη γνώμη των άμεσα ενδιαφερομένων, δηλαδή των μαθητών, ώστε αυτός να έχει μια πιο ολοκληρωμένη άποψη (πέρα από τα δημοσιεύματα του Τύπου), πριν τη λήψη οριστικών αποφάσεων. Αυτό μπορεί να αναφερθεί για παράδειγμα στον πρόλογο ή τον επίλογο.

Ως προς το ύφος

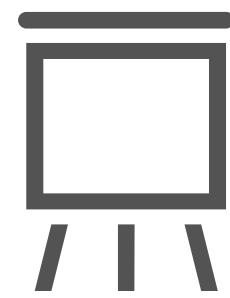
Το κείμενο είναι επιστολή προς ένα επίσημο πρόσωπο - φορέα εξουσίας. Αυτό επιβάλλει όχι μόνο τα τυπικά στοιχεία μιας επιστολής (κατάλληλη προσφώνηση, αποφώνηση), αλλά και παρουσίαση στον πρόλογο της *αφορμής* ή του *λόγου/σκοπού* της επικοινωνίας και της *ιδιότητας* του αποστολέα (ως τι απευθύνεται στον Υπουργό), χρήση συγκεκριμένων ρηματικών προσώπων (π.χ. β' πληθυντικό ως ένδειξη ευγένειας, α' πληθυντικό όταν αναφέρεται στους μαθητές στους οποίους ανήκει κ.ά.), επίσημο λεξιλόγιο, αποφυγή προφορικότητας, μετριοπαθές ύφος κ.λπ.

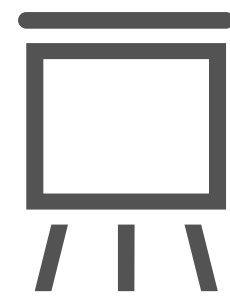
Πώς απαντάμε
στα ερωτήματα;

Τέταρτο Θέμα

Η παραγωγή λόγου

Κάθε **διαφορετική διατύπωση** του ερωτήματος επιβάλλει και **διαφορετική απάντηση**. Γενική αρχή: διαβάζουμε προσεκτικά το ερώτημα πριν αρχίσουμε να γράφουμε, και απαντάμε σε **ό,τι ακριβώς** μας ρωτάει.

Είναι **ΛΑΘΟΣ** να απαντάμε σε ένα ερώτημα αναπαράγοντας «έτοιμο» υλικό από τις θεματικές ενότητες, επειδή το υλικό των θεματικών ενότητων αποσκοπεί στον εμπλουτισμό των γνώσεων και την εξοικείωση του μαθητή με τον προβληματισμό μιας ενότητας και **ΔΕΝ** πρέπει να απομνημονεύεται μηχανικά. Τα ερωτήματα συχνά αποκλίνουν από την τυπική παρουσίαση μιας θεματικής ενότητας ή εστιάζουν μόνο σε ορισμένες πλευρές της.

Θέμα

Λαμβάνεις μέρος σε μια διαδικτυακή συζήτηση με συμμαθητές σου από διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Απαντώντας σε έναν από αυτούς - με την μορφή μιας ηλεκτρονικής επιστολής (email)- ο οποίος δυσανασχετεί με τα σχολικά γλωσσικά μαθήματα και υποτιμά τη σημασία τους, να παρουσιάσεις σε ένα κείμενο 300-400 λέξεων **την αξία της διδασκαλίας των γλωσσικών μαθημάτων για τους μαθητές** και να προτείνεις εκπαιδευτικές δραστηριότητες, ώστε η διδασκαλία τους στο σχολείο να γίνει πιο ενδιαφέρουσα και εποικοδομητική.

Σχολιασμός α' ερωτήματος

Ο μαθητής που ανυποψίαστος θα αναπαράγει στο **α' ερώτημα** το «έτοιμο» υλικό που έχει απομνημονεύσει για την αξία γενικά της **γλώσσας**, θα βρεθεί εν μέρει (τουλάχιστον) εκτός θέματος ή έστω δεν θα απαντήσει με ακρίβεια και ευστοχία στο συγκεκριμένο ζητούμενο. Γιατί αυτό απαιτεί κάτι πιο συγκεκριμένο: τα οφέλη για **τους μαθητές** (και όχι γενικά για όλους, την κοινωνία, τον πολιτισμό μας κ. λπ.) της διδασκαλίας των **γλωσσικών μαθημάτων** (και όχι της γλώσσας). Είναι δύο διαφορετικά πράγματα, που απαιτούν μετατόπιση της οπτικής από τον μαθητή. Ο τελευταίος μπορεί να αξιοποιήσει κάποιες ιδέες, να τις μετασχηματίσει και να τις συμπληρώσει με δικές του ή από άλλα ίσως θέματα, όχι όμως να τις αναπαράγει μηχανικά.

Για παράδειγμα, οι παρακάτω διατυπώσεις δεν εστιάζουν στην αξία των γλωσσικών μαθημάτων για τους μαθητές, αλλά στην αξία της **γλώσσας** γενικά για τους ανθρώπους και κάθε λαό:

«Η γλώσσα συμβάλλει στην ουσιαστική έκφραση και επικοινωνία των ανθρώπων, ώστε να εξωτερικεύουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους με ένα τρόπο κατανοητό από τους άλλους και χωρίς παρερμηνείες».

«Η γλώσσα αποτελεί συστατικό στοιχείο του πολιτισμού μας και αποκαλύπτει τις αξίες, τις αντιλήψεις και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα κάθε λαού».

Θέμα

Λαμβάνεις μέρος σε μια διαδικτυακή συζήτηση με συμμαθητές σου από διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Απαντώντας σε έναν από αυτούς -με την μορφή μιας ηλεκτρονικής επιστολής (email)-ο οποίος δυσανασχετεί με τα σχολικά γλωσσικά μαθήματα και υποτιμά τη σημασία τους, να παρουσιάσεις σε ένα κείμενο 300-400 λέξεων την αξία της διδασκαλίας των γλωσσικών μαθημάτων για τους μαθητές και **να παρουσιάσεις εκπαιδευτικές δραστηριότητες, ώστε η διδασκαλία των γλωσσικών μαθημάτων στο σχολείο να γίνει πιο ενδιαφέρουσα και εποικοδομητική.**

Σχολιασμός β' ερωτήματος

Το β' ερώτημα του θέματος δεν ζητά γενικά τρόπους βελτίωσης της διδασκαλίας, αλλά **συγκεκριμένες «εκπαιδευτικές δραστηριότητες»**. Αν ο μαθητής περιοριστεί σε γενικόλογους τρόπους βελτίωσης (ανθρωπιστική παιδεία, αναμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος, απαγκίστρωση του σχολείου από το γνωσιοκεντρικό και εξετασιοκεντρικό μοντέλο κ.λπ.) δεν θα απαντήσει σωστά στο ερώτημα.

Εκπαιδευτικές δραστηριότητες:

- ✓ διοργάνωση αγώνων αντιλογίας - ρητορικοί αγώνες
- ✓ έκδοση σχολικού περιοδικού / εφημερίδας
- ✓ δραστηριότητες δημιουργικής γραφής,
- ✓ λογοτεχνικοί διαγωνισμοί
- ✓ δημιουργία ομίλων (λογοτεχνικών, αρχαιογνωσίας κ.ά.)
- ✓ λειτουργία δανειστικής βιβλιοθήκης
- ✓ οργάνωση ομιλιών από ειδικούς (γλωσσολόγους- λογοτέχνες κ.λπ.)
- ✓ εκπαιδευτικές επισκέψεις σε χώρους με γλωσσικό και λογοτεχνικό ενδιαφέρον
- ✓ αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στη διδακτική πράξη
- ✓ διάλογος στη σχολική τάξη

Καλή δύναμη σε όλους!

